

**UCHWAŁA NR XLVI/554/2022
RADY GMINY WEJHEROWO**

z dnia 26 października 2022 r.

**w sprawie przyjęcia protokołu Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Wejherowo z przeprowadzonej kontroli
dotyczącej rozliczania i wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych dla
członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Wejherowo**

Na podstawie art. 18 ust.1 w zw. z art. 18a ust.1 i ust. 4-5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.), oraz § 107 ust. 3 i 4 Statutu Gminy Wejherowo, stanowiącego załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXIV/410/2013 Rady Gminy Wejherowo z dnia 30 października 2013r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Wejherowo (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2013 r. poz.4452, z 2014 r. poz. 8, z 2018 r. poz. 2800, z 2019 r. poz.2473) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się protokół Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Wejherowo z przeprowadzonej w Urzędzie Gminy Wejherowo kontroli, dotyczącej rozliczania i wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Wejherowo, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Hubert Toma

Protokół

**z kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Wejherowo
w Referacie Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego**

Na podstawie art. 18 ust.1 w zw. z art. 18 a ust. 1 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zmianami) oraz Uchwały Nr XXXIX/466/2022 z dnia 2 marca 2022 r. w sprawie planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Wejherowo na rok 2022.

1. Kontrolowana jednostka : Urząd Gminy Wejherowo, Referat Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, ul. Transportowa 1, 84-200 Wejherowo

2. Skład zespołu kontrolnego Komisja Rewizyjna Rady Gminy Wejherowo:

Janusz Gafka – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej

Tadeusz Danilczyk – Członek Komisji

Natalia Dampc – Członek Komisji

Wojciech Kuziel – Członek Komisji

Beata Nowicka – Członek Komisji

3. Termin kontroli : 30 czerwca 2022 r. i 15 września 2022 r.

4. Zakres kontroli:

Rozliczanie i wypłata ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Wejherowo. Przedmiotowy zakres kontroli obejmował: sprawdzenie dokumentacji związanej z udziałem strażaków w działaniach ratowniczych oraz dokumentacji finansowej dotyczącej rozliczenia i wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Wejherowo.

Zespół kontrolujący dokonał następujących czynności kontrolnych: analiza przedłożonej dokumentacji, rozmowa z pracownikami merytorycznymi oraz Przedstawicielami KP PSP w Wejherowie.

5. Kontrola została przeprowadzona w obecności:

a) Pana Zbigniewa Kowalewskiego – Kierownika Referatu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego;

b) Pani Krystyny Kohnke – Skarbnik Gminy.

Dla celów kontrolnych przedłożono następujące dokumenty:

1) ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;

- 2) ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych;
- 3) statuty jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych wraz z wypisem z KRS;
- 4) wykazy uprawnionych do udziału w akcjach ratowniczych;
- 5) dokumentacja związana z udziałem strażaków w działaniach ratowniczych (potwierdzenia udziału w działaniach ratowniczych);
- 6) dokumentacja finansowa (rozliczenia i wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Wejherowo).

6. Ustalenia kontroli: Pan Zbigniew Kowalewski – Kierownik Referatu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego poinformował kontrolujących, że na terenie Gminy Wejherowo funkcjonuje 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które swoją działalność opierają na ustawie o stowarzyszeniach i wolontariacie. Każda z tych jednostek może realizować zadania związane z ochroną przeciwpożarową, o ile takie zadanie wpisane jest w statucie jednostek. Każdy członek stowarzyszenia może być strażakiem ochotnikiem, ale przed tym powinien złożyć przysięgę rotę. Na terenie Gminy Wejherowo funkcjonuje od 450 do 500 strażaków. Aby strażak ochotnik mógł realizować zadania z ochrony przeciwpożarowej musi spełnić trzy podstawowe warunki :

- 1) ukończone szkolenie podstawowe;
- 2) ukończony 18 rok życia (za zgodą jednego z opiekunów od 16 roku);
- 3) musi posiadać ważne badania lekarskie.

Kierownik wyjaśnił, że szkolenia podstawowe prowadzi Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej a także inne organizacje, które mają uprawnienia do przeprowadzania tego typu szkoleń. Zakres szkoleń prowadzonych przez KP PSP określa Komendant a zatwierdza je Minister Spraw Wewnętrznych.

Aktualnie prowadzone są szkolenia podstawowe, szkolenia z ratownictwa technicznego (uzupełniające) oraz szkolenia kierujące działaniami ratowniczymi. Oprócz tego możliwe są również szkolenia z KPP (kwalifikowanej pierwszej pomocy).

Kartę skierowania na szkolenie podpisuje Wójt Gminy lub osoba przez niego uprawniona i odsyłana jest do KP PSP.

Kontrolujący zapoznali się z wykazem uprawnionych do udziału w akcjach ratowniczych.

Radny W. Kuziel zapytał, czy udział w szkoleniach jest płatny.

Kierownik Referatu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego poinformował, że szkolonym przysługuje ekwiwalent, naliczony zgodnie z uchwałą Rady Gminy i aktualnie jest to stawka 11 zł za h.

Każda jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej rejestruje się w KRS i tam wskazuje Zarząd oraz osoby funkcyjne. Wypis z KRS jest podstawą funkcjonowania danej jednostki.

Kontrolujący zapoznali się z wypisami z KRS jednostek OSP z terenu Gminy Wejherowo.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Pan Janusz Gafka zapytał, w jaki sposób strażacy są kierowani na badania lekarskie. Pan Z. Kowalewski wyjaśnił, że obowiązek zapewnienia badań lekarskich spoczywa na gminie, która musi zawrzeć umowę z firmą przeprowadzającą badania. Zakres badań określa Minister Zdrowia. Jednostki OSP występują do gminy o skierowanie strażaków na badania lekarskie, których ważność określana jest do 3 lat. Kierownik Referatu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego poinformował, że koszty

przeprowadzania badań lekarskich dla strażaków są bardzo drogie. Kontrola wydatków poniesionych na badania lekarskie strażaków OSP wykazała, że ponoszono je na podstawie faktur wystawionych przez podmiot leczniczy, z którym zawarto umowę na wykonywanie świadczeń z zakresu medycyny pracy. W przedłożonych przez Kierownika Referatu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego dokumentach nie stwierdzono nieprawidłowości. Skierowania na badania lekarskie wystawiane są prawidłowo i w terminie.

Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, co roku przesyłają aktualizację wykazu strażaków ochotników, którzy są uprawnieni do wyjazdów do działań ratowniczych. O wyjeździe do akcji decyduje dowódca oraz naczelnik.

Kontrolujący zapytali o to, jak wyglądają wyjazdy strażaków do akcji ratowniczych. Pan Zbigniew Kowalewski poinformował, że w momencie zgłoszenia zdarzenia, jednostka otrzymuje sygnał z Państwowej Straży Pożarnej za pomocą syreny oraz z systemu powiadamiania (SMS). Dowódca danego pojazdu, decyduje, który ze strażaków pojedzie na miejsce zdarzenia. Gmina otrzymuje z Komendy Powiatowej potwierdzenia udziału w akcjach ratowniczych i na ich podstawie wypłacane są ekwiwalenty.

Kontrolujący zapoznali się z dokumentacją związaną z udziałem strażaków w działaniach ratowniczych (potwierdzenia udziału w działaniach ratowniczych). Kierownik wyjaśnił, że zmieniły się zasady wypłaty ekwiwalentów. Aktualnie strażacy otrzymują ekwiwalent za każdą rozpoczętą godzinę udziału w akcji. Wcześniej przeliczano ekwiwalent na minuty.

Zapoznano się z dokumentacją finansową dotyczącą rozliczenia i wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Wejherowo. Komisja przeanalizowała losowo wybrane jednostki. Dla metody porównawczej skontrolowano rok 2021 r., gdzie obowiązywały stare stawki a także rok 2022 r., w którym to zmienił się sposób obliczania ekwiwalentu. Zgodnie z Uchwałą Nr XLI/507/2022 Rady Gminy Wejherowo z dnia 11 maja 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Wejherowo za uczestnictwo w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu ustalono wysokość ekwiwalentu pieniężnego przysługującego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Wejherowo, w wysokości:

- 1) za udział w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej - za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej - 22 zł,
- 2) za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu pożarniczym - za każdą rozpoczętą godzinę - 11 zł.

W badanych przez Komisję rachunkach ekwiwalenty wypłacane były prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi stawkami. Każdorazowo udział w zdarzeniach ratowniczo-gaśniczych był potwierdzany przez KP PSP w Wejherowie. Nie wniesiono żadnych uwag do przedstawionej dokumentacji.

Pani Krystyna Kohnke Skarbnik Gminy odniosła się do budżetu Gminy i poinformowała, że w 2021 r. w rozdziale dotyczącym Ochotniczych Straży Pożarnych zaplanowano kwotę 648 150,00 zł. Kwota ta dotyczyła wszystkich jednostek OSP działających na terenie gminy. Wydatkowano 586 461,70 zł, co stanowiło 90,48 % planu.

Dla porównania w 2022 r. zaplanowano 627 662,00 zł, gdzie do 30 czerwca 2022 r. wydatkowano kwotę 284 067,89 zł. Środki finansowe były planowane łącznie na wszystkie jednostki i wydatki związane z funkcjonowaniem ochrony przeciwpożarowej. Obejmowały one tzw. wydatki stałe, związane z utrzymaniem i naprawą sprzętu, zakupami paliwa, energią

elektryczną, wynagrodzeniem, badaniami lekarskimi. Wydatki ponoszono w wielkości niezbędnej do funkcjonowania tych jednostek.

Komisja dyskutowała także o rosnących kosztach utrzymania jednostek. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należy zapewnienie swoim mieszkańcom ochrony przeciwpożarowej, co związane jest z obowiązkiem finansowania przez nią działalności ochotniczych straży pożarnych działających na jej terenie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami gmina ma obowiązek:

1. ponosić wszelkie koszty związane z wyposażeniem, utrzymaniem, wyszkoleniem i zapewnieniem gotowości bojowej OSP;
2. bezpłatnie umundurować członków OSP;
3. ubezpieczyć członków OSP i MDP;
4. ponosić koszty okresowych badań lekarskich;
5. wypłacać członkom OSP biorącym udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach ekwiwalent pieniężny.

W celu uzupełnienia informacji zdobytych podczas kontroli, Członkowie Komisji jednogłośnie zawnieśli, aby zorganizować spotkanie z Gminnym Zespołem Zarządzania Kryzysowego.

Komisja Rewizyjna w dniu 15 września 2022 r. kontynuowała kontrole podczas spotkania z Gminnym Zespołem Zarządzania Kryzysowego. W spotkaniu tym uczestniczyli również przedstawiciele KP PSP w Wejherowie.

Zastępca Komendanta Powiatowego PSP w Wejherowie Pan Tomasz Zwoliński na prośbę Komisji omówił procedury uruchamiania jednostek i dysponowania sił i środków. W zależności od rodzaju zdarzenia dysponowana jest odpowiednia ilość zastępów i ratowników. Każdorazowo w zdarzeniach uczestniczy zastęp z KSRG. Ponadto w każdym zastępie musi być osoba posiadająca uprawnienia do kierowania działaniami ratowniczymi.

Kontrolujący z własnych doświadczeń zauważyli, że często dysponowana jest większa ilość zastępów niż rzeczywiście jest to konieczne. Przedstawiciel KP PSP wyjaśnił, że to dyspozytor decyduje o ilości wysłanych zastępów, na podstawie informacji uzyskanych ze 112. To na dyspozytorze spoczywa odpowiedzialność zadysponowania odpowiedniej ilości sił i środków. Z tego powodu osoba na takim stanowisku musi być w stanie mobilizacji fizycznej, poznawczej oraz emocjonalnej.

Pan Janusz Gafka – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej zapytał, w jaki sposób potwierdzane jest uczestnictwo strażaków w danej akcji.

Pan Tomasz Zwoliński odpowiedział, że z każdego zdarzenia jest meldunek i dowódca zastępu przekazuje informację o strażakach biorących udział w akcji. Następnie potwierdzenie wysyłane jest do gmin, gdzie wypłacany jest ekwiwalent dla strażaków ratowników.

Kontrolujący zauważyli, że niektóre jednostki z terenu Gminy Wejherowo są często dysponowane do zdarzeń, mimo to, że wcale nie są najbliższe danego zdarzenia. Kontrolujący zapytali, czym kieruje się dyspozytor, wysyłając daną jednostkę na akcję. Przedstawiciel KP PSP poinformował, że w działaniach ratowniczych zawsze musi uczestniczyć jednostka z KSRG. Z Gminy Wejherowo są to jednostki z OSP Bolszewo oraz OSP Gościcino, dlatego te jednostki wysyłane są najczęściej.

7. Wnioski i zalecenia Zespołu Kontrolującego:

Po przeanalizowaniu dokumentacji oraz udzielonych wyjaśnieniach Komisja pozytywnie ocenia działalność Urzędu Gminy Wejherowo w zakresie rozliczania i wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych akcjach ratowniczych i szkoleniach dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Wejherowo. Komisja Rewizyjna nie stwierdziła nieprawidłowości w przedmiocie kontroli, dokumentacja jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa z zachowaniem szczególnej staranności. Skontrolowane dokumenty były kompletne i prawidłowe. Pracownicy jednostki kontrolowanej udzielali kontrolującym wyczerpujących odpowiedzi. Komisja nie wniosła zastrzeżeń do przedłożonej dokumentacji. Kontrolujący zawnioskowali o zorganizowanie spotkania z Gminnym Zespołem Zarządzania Kryzysowego, co zostało uczynione w dniu 15 września 2022 r. Zespół kontrolujący dostrzega jednak pilną potrzebę spotkania się z Zarządem Ochotniczej Straży Pożarnej w Zbychowie, aby porozmawiać na temat problemów jednostki. Członkowie Komisji z zaniepokojeniem obserwują działalność OSP w Zbychowie, której wyjazdy są na poziomie 50%, gdzie w pozostałych jednostkach są na poziomie 90%. W ostatnim czasie jednostka ta została bardzo dobrze wyposażona, a mimo to nie jest dysponowana do działań ratowniczych.

Komisja wydała jedno zalecenie do władz KPPSP, aby równomiernie dysponować do działań ratowniczych jednostki OSP z terenu Gminy Wejherowo.

8. Wójt został poinformowany, że zgodnie z § 106 Statutu Gminy Wejherowo ma prawo w ciągu 7 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu, wnieść na ręce Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej oraz Przewodniczącego Rady Gminy Wejherowo uwagi dotyczące kontroli i jej wyników.

Wójt – nie wniósł uwag w powyższym zakresie.

Podpisy Kontrolujących:

Janusz Gafka .....

Tadeusz Danilczyk .....

Natalia Dampc .....

Wojciech Kuziel .....

Beata Nowicka .....

Wejherowo, dnia 15.09.2022 r.

.....
(Miejsce, data i podpis przedstawiciela jednostki kontrolowanej)

WÓJT

Przemysław Kiedrowski